N. 17.

WARSZAWA,

$\frac{15}{27}$ kwiet. 1870 roku.

Wychodzi w każdą Środę.

Redakcja przy ulicy Niecałéj, 12.

Expedycja i Skład Główny w Księgarni Gebethnera i Wolffa, Krakowskie-Przedmieście, 415.

ROK V.

OPŁATA:

Merkury:		rocz.	półr.	kwart.
w Warszawie	rub.	4	2	1
z przesyłką pocztą	„	5,20	2,60	1,30
Ekonomista i Merkury.				
w Warszawie		8	4	2
z przesyłką pocztą		10	5	2,50

Cena ogłoszeń: od wiersza lub za jego miejsce po kop. 5, albo 1/2 kop. za 5 liter.

MERKURY,

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

W miarę zbliżającéj się chwili głosowania powszechnego we Francji, ożywiać się zaczyna polityka zagraniczna a w opinji publicznéj toruje sobie drogę przekonanie, że gabinet tuileryjski po plebiscycie większą na zewnątrz rozwinie czynność. W saméj rzeczy, jeżeli z powodu agitacji liberalnéj wewnątrz kraju cesarz Napoleon blizko od roku zmuszony był zachowywać na zewnątrz postawę wyczekującą, to plebiscyt pod tym względem w korzystniejszém postawić go może położeniu. Rezultat głosowania w każdym razie o tyle korzystnym będzie dla rządu, że znakomitą większość wykaże po jego stronie. Skoro zaś dynastja i obecna liberalna konstytucja ponowną od narodu otrzymają sankcję, przedłużanie dotychczasowéj agitacji nie miałoby celu, a gdyby mimo to nie ustała, nie będzie dla rządu niebezpieczną. Jest do przewidzenia, i z wielu stron jednozgodnie twierdzą, że po blebiscycie dla śpieszniejszego uspokojenia opinji publicznéj wewnątrz kraju, rząd postara się odwrócić uwagę narodu ku sprawom zagranicznym.

Kwestja niemiecka zdaje się być najwłaściwszém polem dla przyszłéj działalności dyplomatycznéj gabinetu tuilleryjskiego. Już dziś pisma półurzędowe francuzkie oświadczają, że sprawy niemieckie wchodzą znowu na porządek dzienny. Margr. Laguerronière w mowie mianéj w senacie podczas narad nad reformami konstytucji, obstawał za przyjęciem plebiscytu, dowodząc, że takowy położy koniec trudnościom wewnętrznym i rozwiąże Francji ręce w polityce zagranicznéj. Czynił on przytém bardzo wyraźne alluzje do Prus, dając do zrozumienia, że gabinet tuilleryjski zwróci się przeciwko temu mocarstwu. Wprawdzie mowa jego nie może być uważana za program rządu, ale nie mniéj jest znaczącym symptomatem, dyplomata ten bowiem nie raz już był wtajemniczanym w zamiary cesarza Napoleona. Powodów zaś do wystąpienia w kwestji niemieckiéj gabinetowi tuilleryjskiemu nie zabraknie. Nastręcza ona ich aż zanadto.

Naprzód stosunki państw południowo-niemieckich, a mianowicie Bawarji i Wirtemberga do Prus, z każdym dniem nieomal stają się bardziéj naprężonemi. Stronnictwo autonomiczne w obydwóch krajach zyskało wielki wpływ na rządy tamtejsze i dąży coraz wyraźniéj do otwartego zerwania z rządem pruskim i jego dążnościami. Obecnie pracuje nad unieważnieniem traktatów zaczepno-odpornych z 1866 r. Gabinet berliński powołując się na prawa ówczas nabyte, bynajmniéj nie jest skłonnym do zrzeczenia się ich. Jeżeli tedy, co wcale nieprawdopodobne, na południu Niemiec nie nastąpi zwrot nieprzewidziany, spór z Prusami prędzéj czy późniéj jest nieuchronnym. O ile wnosić można z tonu prasy francuzkiéj, Francja zachęca Bawarję i Wirtemberg do energicznego pretensjom pruskim opierania się. Z drugiéj strony przyłączenie Badenu do Związku północno-niemieckiego, zdaje się być bardzo blizkiém. Zjazd króla Wilhelma z kilkoma monarchami niemieckiemi, do których należéć ma między innymi wielki książe badeński, może w téj mierze stanowczo przyśpieszyć wypadki i nastręczyć Francji pożądaną sposobność wmięszania się do kwestji niemieckiéj.

Powtóre sprawa północnego Szlezwigu, poruszona świeżo przez organa półurzędowe berlińskie, przybierać zaczyna pozory nader drażliwe. Prusy oświadczają stanowczo, iż nie wrócą Danji, ważnych dla niéj Sundewitu i Alsenu, i odmawiają jéj wszelkiego prawa dopominania się o wykonanie art. 7 traktatu prazkiego, które to prawo przyznają li-tylko Austrji, lubo ów artykuł jak wiadomo, zamieszczony został w traktacie na życzenie cesarza Napoleona. W ostatnich dniach rozeszła się pogłoska, że Prusy w téj sprawie uczyniły urzędowe w Wiedniu kroki, a lubo pisma berlińskie zaprzeczają temu, zdaje się wszakże, iż pogłoska w mowie będąca nie ze wszystkiém jest bezzasadną. Ewentualne jednak z Austrją w téj mierze układy nie mogłyby obejść się bez udziału gabinetu tuileryjskiego, bez którego zapewne Austrja nie chciałaby do niczego się zobowiązać.

Kwestja plebiscytu we Francji wprowadziła zwykły bieg interesów finansowych na wszystkich niemal giełdach, w stan nienormalny.

W Paryżu drogoskazowa renta podniosła się w ciągu ostatniego tygodnia o 1 frank 90 centimów, dosięgnąwszy już niepamiętnego kursu 75,90. Idąc za tą skazówką, możnaby sądzić, że już nietylko zaufanie, ale nawet zupełny spokój zapanował w stolicy Francji i że świat handlowo-przemysłowy na serjo rozbudził się z letargu. Ostatni jednakże bilans Banku francuzkiego cyframi swemi zaprzecza temu mniemaniu, albowiem w dniu 21 b. m. było:

w gotowiźnie . .	1306 milj.,	czyli 4 milj.	więcéj
portfel.	510 „	„ 18 „	mniéj
biletów w obiegu .	1402 „	„ 11 „	„

z tego widzimy, że zamiast zmniejszenia się gotówki, zmniejszył się portfel. Renta więc otrzymała bieg nienaturalny, sztucznie podtrzymywany przez sfery finansowe, które oprócz téj ofiary, złożyły jeszcze przeszło dwa miljony franków na agitację plebiscytową. Sam dom Rothschildów dał 30.000 franków. Że sztucznie, dowód w tém, że w sobotę spadła na 74,80. Obligi kredytu ziemskiego z 1290 zeszły do 1265, pomimo że na 1 lipca zapowiedziano resztującą wypłatę kuponu dywidendowego za 1869 w kwocie 47 fr. 50 c., co razem uczyni 72 franków 50 cent. Akcje kredytu ruchomego z 265 zeszły na 245. Obligi miasta Paryża z 1869 r. zeszły z 365 na 361. Lombardy z 427,50 na 405. Natomiast renta włoska stanąwszy na 56,60 zyskała 1 frank 10 cent. Toż samo 5% renta turecka z 47,45 podniosła się do 48,30. Za półimperjały ruskie płacono 20,57, za weksle na Petersburg krótkie 299, długie 297½. Nadpłata na złocie wynosiła ¾ do 1½‰, na srebrze 10 do 12‰.

W Wiedniu tylko spekulacja pracuje; od solidnych przedsiębierstw wszyscy uczciwi ludzie wstrzymują się aż do czasu ostatecznego uregulowania stosunków krajowych. Z tego powodu jest tam wielki napływ gotówki tak u kapitalistów jak i w bankach. Potwierdza to ogłoszenie Instytucji kredytowéj, która płatne w dniu 1 lipca kupony, już teraz skupuje; pomimo że budowa wielu dróg żelaznych, których instytucja ta jest bankierem — wymagać będzie wielu miljonów. Potwierdza nareszcie i to, że w pierwszéj połowie bieżącego miesiąca liczba banknotów w obiegu powiększyła się o 2 miljony, skup weksli z 63½ podniósł się ledwie na 66 milj., skup papierów pozostał przy 39¼ miljonach. Niewiadomo też jakie zdolności okaże nowy minister finansów p. Moser, który dotychczas znany był tylko jako bardzo uczciwy i pracowity naczelnik sekcji w ministerjum finansów.

Papiery publiczne i w tym tygodniu nie uleczyły się z febrycznego drżenia, ale ostatnie sobotnie kursa nie wiele się różniły od tych, jakie były z początku tygodnia. Lombardy z 205 zeszły na 198 i podniosły się do 202,60. Akcje Banku kredytowego z 258,70 zeszły na 255,20. Anglo austrjackiego banku najwięcéj ucierpiały, ale tym razem już stanowcza nastąpiła obniżka, bo z 327 na 307½. Przyczyną tego spadku jest niepewność w jakiéj pozostaje ta instytucja względem p. Langrand Dumonceau znanego awanturnika finansowego. Na satysfakcję swojéj należności podobno objęła od niego dobra na Węgrzech wartości 5 milj. i jego paryzki „Magasins réunis" oceniony na 4 miljony franków, oprócz tego winni jéj są jeszcze: bankier Springer 2 milj., bankier Todesco 1 miljon i książe Taxis 9 miljonów guldenów. Wspomniana w ostatniém sprawozdaniu węgierska premjowa pożyczka, już do subskrypcji ogłoszoną została.

W Berlinie widzimy przez wszystkie 5 dni zeszłego tygodnia ciągłe spadanie papierów. Na obniżkę wpływały po części: naprężenie polityczne Francji, rozstrój Austrji i pogłoski o utworzeniu koalicji ministrów południowo-niemieckich przeciw Prusom; głównie zaś obawa finansowego przesilenia. Giełda tamtejsza tak silnie opanowaną została spekulacjami w Lombardach, że te stały się wyrocznią dla wszystkich innych papierów. Tymczasem papier ten chociaż spada i podnosi się, ale w rezultacie z każdym tygodniem coś traci, tak, iż na kwiecień wypada zniżki na 23 talarów. Obrót w tych Akcjach jest ogromny, więc też na zbliżającą się likwidację przewidują straszny kataklizm i to tymbardziéj, że przy utrudnionym skupie, zaliczki na papiery stają się bardzo kosztownemi; obawiają się nawet, ażeby skup przed likwidacją nie był podniesionym.

Austrjackie Kredytówki utrzymały się przy 152, Akcje wewnętrznych dróg żelaznych były jak zwykle z większym spokojem traktowane, a niektóre nawet z podwyżką kursu, np. Kolońsko-Mindeńskie z 123½ do 124, Reńskie z 113¼ do 114. Z ruskich papierów dominowały Listy zastawne, które też z 83⅞ podniosły się do 84⅞, ale w sobotę znów spadły na 84¼. Obligacje konsolidowane traktowano po 84¼. Z naszych papierów podniosły się: Listy zastawne z 69 do 69⅛ i Obligi skarbowe z 69 do 69⅜, spadły zaś: Listy likwidacyjne z 56⅛ na 56, Akcje wiedeńskie z 56½ na 56¼, bydgoskie z 60 na 58⅞, Bilety bankowe z 74$^{1}/_{16}$ na 74, Wexle na Warszawę z 74 na 73¾, Weksle na Petersburg krótkie z 81⅞ na 81⅝, długie utrzymały się przy 81.

W Petersburgu z powodu wielkiego tygodnia, interesa były niewielkiego znaczenia i ograniczały się do koniecznych terminowych potrzeb. Waluta naciskana giełdami zagranicznemi, nie zdołała się podnieść pomimo wszelkich wysileń. We środę np. gdy lody na Newie zaczęły puszczać, zwiastując blizkie rozpoczęcie się żeglugi, a tém samém i wywozu — pierwszorzędne domy nie chcąc czekać dnia giełdowego, sprzedawały weksle na Londyn po 29 pensów; toż samo uczynił jeden z pierwszych domow w sam dzień giełdowy z rana, oddając znaczne sumy w przewidywaniu większego podniesienia się waluty, ale giełda ściśle utrzymała kursa w proporcji wydzielanéj przez targi zagraniczne i wróciła do 28$^{15}/_{16}$, na Paryż po 304½, na Amsterdam 144, na Hamburg 26⅛.

Papiery publiczne z małym wyjątkiem były w zupełném zaniedbaniu. Coraz wyższe ofiarowania za Obligacje dróg żelaznych, wywołały kilka gatunków na targ, i te przez kapitalistów niemal rozchwytane zostały, płacąc za Mikołajewskie I-éj em. 113½, II-éj em. 113. Konsolidowane 108, Kursko-Kijowskie 101¼. Pożądane przez Berlin Listy zastawne, doszły do 111. Za 5½% rentę daremnie ofiarowano 87, gdyż sprzedających nie było.

Z Akcij dobry pokup miały tylko terespolskie po 115½ i cokolwiek wielkiego towarzystwa po 149. W innych Akcjach, jako też w biletach bankowych i wykupnych—zupełna cisza. Premjowa pożyczka tylko sztucznie się trzyma, I-éj em. przy 151¾, II-éj em. przy 149. Półimperjały płacono po 6,75.

W Warszawie obroty wekslowe z powodu wyjazdu niektórych kupców na jarmark lipski, a innych wybierających się do Petersburga na wystawę—były nieco więcéj ożywione. Mieliśmy także cokolwiek weksli za wysłane produkta do Gdańska i Szczecina, jak również weksli na Londyn sprowadzonych z Rygi, gdzie kurs 29⅛ pensów, dopuścił na małą skalę operacji arbitrażowych. Pomimo tego zasiłku, kursa waluty zagranicznéj nietylko że nie spadły, ale jeszcze więcéj się podniosły; gdy bowiem zaprzeszłéj soboty płacono za weksle na Berlin 134¼ to w minionéj 134½%; podobnież podniosły się weksle na Londyn z 8,28 do 8,29, na Paryż utrzymały się przy 99, na Wiedeń z 110⅚ do 111%.

Dawne Listy zastawne były w znacznych partjach ofiarowywane, kurs ich też musiał ucierpiéć i gdy w zaprzeszłym tygodniu

już przy obniżce pozostały przy 94, obecnie zeszły do $93^{5}/_{6}$. Listy zastawne nowe niewiele miały kupujących za gotówkę, ale kurs żądania $95^{1}/_{4}$ płacenia $94^{3}/_{4}$ nie zmienił się; natomiast na dostawę w maju płacono do 94. Listy likwidacyjne miały więcéj kupujących, to też kurs ich poprawił się cokolwiek bo z 76,17 na 76,26. Obligi skarbowe chciano zbywać po $89^{1}/_{3}$, ale kupujących nie było. Obligów Towarzystwa Kredytowego zjawiła się partja z 7 tysięcy rubli, które zaraz nabyto po $100^{1}/_{2}$. Niewielkie też sumy nabyto Akcij wiedeńskich po 69 i Bydgoskich po 72.

Nowy sposób taniéj fabrykacji dobrego piwa.

W tych dniach wraz z listem z prośbą o zamieszczenie, otrzymaliśmy od p. H. Usinger tech.-inż. z Drezna sprawozdanie o nowo wynalezionych przyrządach i sposobie taniéj i zdrowéj fabrykacji piwa, zastosowanych z wielkiém powodzeniem w dobrach hr. Borkowskiego w Osieku pod Oświecimem. Uważamy za właściwe uczynić zadość życzeniu p. Usinger, nieprzyjmujemy atoli odpowiedzialności za jego wywody, nie mając sposobu sprawdzenia o ile są dokładne.

Przyrządy pomienione składają się z *mięszadla, aparatu do gotowania i chłodnika*, zastępujących wybornie w browarach dawną kadź zacierną, mięszadło i kocioł, a przytém nie zajmujące więcéj miejsca, jak dotychczasowa kadź zacierna, takiegoż rozmiaru. Ogrzewanie zacieru i gotowanie brzeczki, odbywa się tutaj za pomocą pary, chłodzenie zaś brzeczki za pomocą wody.

Przy użyciu tego przyrządu, można cały rok warzyć piwo, bowiem prócz kilsztoka usunięty został tak łatwo psujący się i tak wiele opału zużywający kocioł; przypalenie téż brzeczki lub zacieru, przy użyciu pary nie może miéć miejsca.

Cały zakład z temi przyrządami prócz wielkiej wygody i trwałości przedstawia jeszcze i tę dogodność, iż mieścić się może na bardzo małéj przestrzeni, a koszt budowli jego nie wynosi nawet dwóch trzecich części kosztu zwykłego dawnego zabudowania, z kotłem i kilsztokiem. Koszt również machin i przyrządów nowego wynalazku nierównie jest mniejszy.

Co się tyczy saméj fabrykacji piwa podług nowego sposobu, to odbywa się ona w sposób następujący: przedewszystkiém czynność rozpoczyna się od napełnienia kadzi zaciernéj i mięszania, poczém zacier pozostawia się w spokoju, a następnie pompuje się do kadzi separacyjnéj. Kadź ta ustawiona jest obok mięszadła aparatu do gotowania i chłodnika, tak wysoko, ażeby brzeczka mogła należycie spływać do kadzi zaciernéj. Potém następuje gotowanie i chłodzenie całéj masy brzeczki w tejże kadzi zaciernéj. Dla orania (mięszania) i gotowania brzeczki puszcza się do wnętrza pustego przyrządu z grabkami mięszadłowemi, jak również pomiędzy puste ściany i dna kadzi zaciernéj strumień pary, a dla chłodzenia jéj natomiast strumień wody.

Ponieważ podczas orania, jak również podczas chłodzenia brzeczki, grabki mięszadłowe ciągle w ruchu są utrzymywane i przez to ciągle nowe cząstki materji mającéj się ogrzać lub ochłodzić, stykają się z ciepłą lub zimną powierzchnią, tym więc sposobem zużywa się tutaj bardzo mało pary i zimnéj wody.

Ponieważ zaś zacier najjednostajniéj ogrzewa się parą, ponieważ brzeczka najjednostajniéj na parze się gotuje, a chłodzenie jéj niezależne jest zupełnie od zewnętrznéj temperatury powietrza, więc można powiedzieć, iż się jest tutaj panem fabrykacji.

Zużycie materjału opałowego jest nierównie mniejsze, mamy bowiem do czynienia z jedném tylko ogniskiem kotła parowego, które wybornie sprzyja oszczędzaniu paliwa, co nie ma miejsca przy kotle zwyczajnym, o czém wié każdy doświadczony piwowar.

W obec tak uproszczonego urządzenia fabrykacji, rozumié się samo przez się, iż nie potrzeba przy niéj tak wielu robotników. Jak wielki wpływ ma ten nowy wynalazek na taniość i dobroć produkcji, okazuje się jeszcze z tego, że kapitał obrotowy może być tutaj w danym czasie znakomicie mniejszy, mogąc bowiem w każdym czasie warzyć, nie potrzeba trzymać nigdy zbyt wielkich zapasów gotowego piwa.

Zastosowanie przyrządów o których mowa, w więcéj niż w trzydziestu browarach, w rezultacie przeszło wszelkie oczekiwania pod każdym względem.

Zapoznanie się przeto wszystkich interesowanych z naszą metodą, przedstawia żywy interes, dlatego też mam zamiar sprawozdanie moje daléj prowadzić i podać pewne dane statystyczne o które wezwałem już konstruktora fabryki machin braci Hampel w Dreznie.

Drezno, w kwietniu 1870 r.

Hugo Usinger,
Technik-inżynier.

STATYSTYKA DRÓG ŻELAZNYCH NA KULI ZIEMSKIÉJ.

Dziennik *Industrie* podaje następujący ciekawy obraz statystyczny dróg żelaznych:

Nazwa państwa	Długość wyzyskiwana	Koszta budowy	Kilometr kosztuje
Ameryka.	kilom.	fr.	fr.
Stany Zjednoczone . . .	67.595	9.448.185.700	138.297
Ontario.	2.251	537.032.300	238.575
Quebec	920	215.081.300	233.784
Nowy Brunświk	361	34.713.700	96.160
Nowa Szkocja.	232	34.777.500	149.903
Meksyk.	325	55.434.700	171.625
Kuba.	689	112.196.700	162.840
Jamajka	22	1.920.900	87.316
Kolumbia	97	50.521.000	520.834
Wenezuela.	51	13.740.000	269.413
Gujana angielska. . . .	72	20.816.800	289.112
Brazylja	820	515.465.100	628.616
Paraguay	74	20.764.400	280.600
Peru.	121	21.330.000	176.281
Chili.	630	120.702.300	191.591
Rzp. Argentyńska . . .	370	62.342.800	168.494
Europa.			
W. Brytanja	22.775	12.545.381.000	550.840
Francja.	16 376	7.976.721.517	487.095
Hiszpanja	5.486	1.837.017.400	334.863
Portugalja	803	253.242.600	316.616
Szwajcarja.	1.435	390.736.200	272.290
Włochy.	6.575	1.913.081.800	290,963
P. Kościelne	446	120.304.500	269.741
Prusy	9.482	3.739.568.000	394.386
Niemcy północne . . .	2.095	585.650.400	279.147
Niemcy południowe. . .	4.290	1.175.177.000	273.934
Austrja.	7.087	1.637.097.000	231.000
Belgja	3.725	1.245.394.000	334.334
Holandja	1,410	428.191.700	303.753
Szwecja.	1.910	375.067.000	196.370

Nazwa państwa	Długość wyzyskiwana kilom.	Koszta budowy fr.	Kilometr kosztuje fr.
Norwegja	71	20.451.000	288.044
Danja	641	113.406.300	178.481
Rosja	6.907	3.473.399.000	502.882
Turcja	510	74.475.300	146.030
Grecja	160	24.940.000	156.250
A z j a.			
Turcja	229	34.851 800	152.191
Persja	160	30.000.000	187.500
Indje angielskie	6.147	1.839.661.900	299.278
Jawa	163	38.203.200	234.375
Cejlon	60	11.556.720	192.612
A f r y k a.			
Algier	181	92.088.900	598.795
Egipt	749	125.888.700	301.587
Przyl. Dobr. Nadziei	136	39.143.900	287.822
Natal	4	741.300	180.347
A u s t r a l j a.			
Wiktorja	654	232.603.000	355.662
N. Walja południowa	278	69.937.000	251.572
Queensland	163	50.745.200	311.320
Południ. Australja	139	25.575.000	184.712
N. Zelandja	27	7.403.100	274.153
Suma i średnia	175.902	43.816.005.220	249.093 średnia.

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 9 kwiet.	w ciągu 2 tygodni przybyło	w ciągu 2 tygodni ubyło	w d. 23 kwiet.
	r	u	b l	i
1. Skup. Portfel wexli kraj. w Warsz.	2.385.126, 31½	208389, 84	398911, 20½	2.194.614, 95
1. Skup. Portfel wexli kraj. w Łodzi	601.880, 46	94940, 81½	102246, 98	594 574, 29½
1. Skup. Portfel wexli kraj. w Włocł.	434.483, 16	46938, 22	46100, 76	435 320, 62
1. Skup. Portfel „ zagranicznych	62.954, 84	8890, 39	6000, .	65.845, 23
2. Zaliczenia na papiery publiczne	605.008, .	16202, .	25210, .	596.000, .
3. Pożyczki na zastaw towarów a) wełny.	149.457, 27	4619, 24	9489, 24	144 587, 27
3. Pożyczki na zastaw towarów b) in. tow.	197.611, 37	11570, 70	2533, 70	206.648, 37
3. Pożyczki na zastaw kosztowności	357.495, 34	591, 98	5233, 84	352 853, 48
4. Otwarte kredyta	4.862.282, 77	429731, 93½	803571, 77	4.488.442, 93½
5. Kasa Monety srebrne	2.587.992, 72½	.	2090, 17½	2 585 902, 55
5. Kasa „ złote	43.637, 55	.	.	43.637, 55
5. Kasa Bilety Banku Polskiego	722 971, .	79429, .	.	802.400, .
5. Kasa „ Kred. Cesarstwa	1.381.564, .	883597, .	.	2.265.161, .
Łącznie (5)	4.736.165, 27½	960.935, 82½	.	5.697.101, 10

Ceny targów warszawskich,

Z powodu świąt w tygodniu upłynionym nie było na targu zbożowym żadnych prawie obrotów. Dowozy nieznaczne. *Okowity* nie dowieziono. *Pszenicy* czet. rs. 9,60. *Żyta* czet. od rs. 6,56 do 6,60. *Owsa* czet. od rs. 4 do 4,16. *Kartofli* czet. rs. 1,68. *Siana* pud od kop. 30—45. *Słomy* pud kop. 25.

Sprawozdanie tygodniowe.

Gdańsk 23 kwietnia. W tym tygodniu prześliczna pogoda wiosenna. Wiatr południowo-zachodni.

Jak w przeszłym tygodniu tak i teraz targi zbożowe w Anglji są spokojne, pomimo małych dowozów, pszenicy angielskiéj a średnich, zagranicznéj. W innych latach brak dowozów był dostateczną rękojmią, że ceny się podwyższą, w tym roku przeciwnie, jakaś ogłędność spekulantów na przyszłość trzyma handel na wodzy. Nadmienić tylko należy, że zagraniczny towar wyborowego gatunku był żądany i to od konsumentów, a na niektórych placach nawet podwyższenie cen tegoż notowano.

We Francji pszenica z każdym dniem drożeje, a mąka o 2 franki na worku w cenie się podniosła, dla tego że dowozy są tak małe, że zaledwo wystarczają na potrzeby bieżące i powtóre, że dla ciągłéj posuchy, stan oziminy się pogarsza.

Jęczmień bez zmiany.

Na naszym placu, pomimo że żegluga na Wiśle już w przeszłym tygodniu otwartą została, dowozy pszenicy z Polski są małe i z tego powodu też pszenica wyborowego i średniego gatunku o 1 tal. na 2000 funt. w cenie się podniosła.

Żyto utrzymało się po cenach zeszłotygodniowych.

Jęczmień bez zmiany,—groch droższy o 1 tal. na 2000 funt.

Sprzedano w tym tygodniu pszenicy centnarów 28,060, czyli ton 1430; żyta cent. 14,000, czyli ton 700; jęczmienia centnarów —, czyli ton —; grochu cent. —, czyli ton —.

Płacono za 2,000 ℔ wagi celnéj, czyli jednę ton:

Pszenicy wysoko pstréj (wagi hol. 126/7—130) tal. 59 srgr. 10 do tal. 63 srg. 15, czyli za korzec warsz. (wagi pols. 238 do 245) złp. 45 gr. 12—złp. 48 gr. 15.

Pszenicy jasno-pstréj (wagi hol. 121—128) tal. 55 srgr. — do tal. 59 srgr.—, czyli za korzec warsz. (wagi pols. 228—241) złp. 42 gr. 3 do złp. 45 gr. 3.

Pszenicy ordynaryjnéj (wagi hol. 118—125) tal. 46 srgr. 20 do tal. 54 srgr. 20, czyli za korzec warsz. (wagi pols. 222—235) złp. 35 gr. 21—złp. 41 gr. 24.

Żyta (wagi hol. 120—128) tal. 41 srgr. — do tal. 46 srgr. 10, czyli za korzec warsz. (wagi pols. 226—241) złp. 30 gr. 6 — złp. 34 gr. 3.

Jęczmienia czterorzędowego (wagi hol. 105 — 108) tal. 34 srgr. 10 do tal. 35 srgr. 10, czyli za korzec warsz. (wagi pol. 197 — 203) złp. 22 gr. 6—złp. 22 gr. 24.

Jęczmienia dwurzędowego (wagi hol. 109—116) tal. 37 srgr. 10 do tal. 40 srgr. 20, czyli za korzec warsz. (wagi pols. 205 do 219) złp. 24 gr. 6—złp. 26 gr. 12.

Grochu tal. 39 srgr.— do tal. 42 sgr. —, czyli za korzec warszawski złp. 31 gr. 18 do złp. 34 gr. —.

Kursa zamian: Amsterdam 143¾, Hamburg 151½, Londyn 6.23⅞, Paryż 81, Wiedeń —, Warszawa 73¾.

Aleksander Makowski i spółka.

Wiadomości bieżące.

— Niedawno wyszła z druku książka „*O prostytucji*," napisana przez p. J. M. Kamińskiego, Magistra prawa i adm. Autor wziąwszy sobie za godło zdanie, iż ran społecznych nie należy ukrywać, lecz starać się je goić; przedstawia ważną kwestję prostytucji kobiety, ze stanowiska historyczno-społecznego, prawnego i obyczajowego. Skreśliwszy obraz prostytucji w starożytności, wiekach średnich i czasach dzisiejszych, podaje ciekawe sta-

tystyczne wykazy, z których widno w jak ścisłym związku zostaje upadek kobiéty i nierząd publiczny, ze stosunkami ekonomiczno-społecznemi, z ceną pracy, z nędzą i stanem oświaty. Prostytucja u nas jest szczegółowiéj dotknięta. Wreszcie we względzie środków zaradczo ochronnych i zachowania się państwa w obec nierządu, wykazano trzy kierunki: pierwszy wychodzący z zasady „*laissez faire, laissez passer*," chce zostawić prostytucję saméj sobie; drugi wymagający aby państwo bezpośrednio wzięło na siebie administrację nierządu (teoretyczny) i trzeci pośredni, nadzoru lekarsko-policyjnego, do którego skłania się autor, podając na zakończenie „projekt organizacji kontroli nierządu." Książka o któréj mowa jest jedyną obszerniejszą i ogólniejszą pracą w języku naszym w kwestji prostytucji.

— *Stowarzyszenie spółdziaławcze w Rawtenstall* należy do liczby tych, których powodzenie śmiało świetném nazwać można. Rawtenstall leży w blizkości Bacup w hrabstwie Lancaster w Anglji. Przed 20 zaledwie laty szczupłe grono osób założyło tam stowarzyszenie, wnosząc składki rocznie po jednéj gwinei (około 26 fr.). Obecnie stowarzyszenie to liczy 990 członków i posiada magazyn wartości 7.000 f. st. (około 175.000 fr.). Własność nieruchoma tego towarzystwa wynosi 11.000 f. st. (275.000 fr.). Obrót roczny na 90.000 f. st. (2.250.000 fr.), zysk 4.000 f. st. (100.000 fr.). Nowy budynek świeżo zbudowany, obejmuje oprócz składu towarów, czytelnię, bibliotekę, salę bawialną, mogącą pomieścić 1.500 osób. Wszystko to są owoce dzielnéj pracy czynnych i sumiennych dyrektorów, którym kierunek interesów stowarzyszenia został powierzony.

— *Telegraf syberyjski* doprowadzono już do Kiachty, na granicy chińskiéj. Wkrótce zostanie on dociągnięty do Mikołajewska, odkąd znów pójdą liny podmorskie do portów chińskich i japońskich. (*Nord allg. Ztg.*)

— *Bank kredytowy w Toruniu*, od lat 4ch istniejący, obracał w r. z. kapitałem przecięciowym z 4-ch kwartałów 324.225 tal. Rok zeszły niepomyślny w ogóle dla rolników, którzy głównie z bankiem tym mają do czynienia, zniżył cyfrę wartości oddanych domowi w komis o 26.664 tal. w porównaniu z r. 1868, w którym cyfra wartości komisowéj była tal. 1.303.748 (sprzedano sposobem komisowym zboża w r. z. o 1.574 szefli mniéj niż w r. 1868, w którym sprzedano 417.300 szefli). Depozyta złożone w banku, wynoszące w 1868 roku talarów 319.024, zmniejszyły się w roku zeszłym o 83.176 tal. Znak to, że deponenci przyciśnięci to nieurodzajem w tamtych stronach, to niższą ceną na ich produkta, która spadła w jesieni r. z. o 40 do 50 na sto, w porównaniu z ceną r. 1868, sumę ową ze swych oszczędności wycofali. Za to weksli zakupił bank w r. z. za 3.194.189 tal., więc o 268.583 tal. więcéj jak w poprzednim roku; na rachunek też bieżący wydał w 1869 o 2.587.623 tal, więcéj niż w r. 1868 — bo talarów 8.740.912. Kapitał zakładowy naznaczony ustawą na 320.000 talarów, podniesiono do pół miljona przez wypuszczenie 2-éj emisji. Zysk czysty ze wszelkich w r. z. operacji i po potrąceniu wszelkich kosztów, nawet procentu od zużycia i odpowiedniéj części kosztów zakładowych, wynosił 51.962 tal. (*G. P.*)

— *W Toruniu* zawiązało się *towarzystwo dam*, celem którego jest *kształcenie dziewcząt* na gospodynie, udzielanie im nauki, dostarczanie roboty i zajęcia. Do zarządu towarzystwa należą panie: Iłowiecka, Mieczkowska, Czarlińska, Donimierska, Kalkstein, Samplawska i Ślaska. Działalność towarzystwa rozciąga się na Prusy, Ks. Poznańskie i Szląsk. Życzyćby należało, aby damy nasze poszły za tym przykładem.

— *Sól.* Z jezior słonych w powiecie Eupatoryjskim w Krymie, wydobyto w 1869 roku 3.637.017 pudów soli. Jak ogromna jest produkcja soli w Eupatorji, pokazuje się z tego, że z jednego tylko tego portu wyprawiono w różne strony w ciągu r. z. 2.461.301 pudów.

— *Koleje żelazne, Golos* donosi, że w ministerjum dróg komunikacyjnych wypracowano i uchwalono projekt nowéj sieci kolei żelaznych. Koleje owe mają być następujące: 1. Zamiast Mohylewsko-Brzeskiéj, koncesjonowana już linja ze Smoleńska, wymijając Mohylew na Orszę, Borysów, Mińsk do Brześcia, około 620 wiorst; 2. Kijowsko Brzeska, z Berdyczowa, wymijając Żytomierz i Nowogród Wołyński, na Równo do Brześcia, około 445 w; 3. Łazowsko-Sewastopolska, dotykająca Dniepru powyżéj i poniżéj porohów, około 600 w.; 4. Samarsko Buzułucka, około 150 w.; 5. Mohylewsko lub Witebsko Nieżyńska zaniechana, a na jéj miejsce przyjęto linję Romeńsko Lantwarowską, mającą iść z Lantwarowa pod Wilnem, na Mińsk, Bobrujsk i Homel do Romna, przy długości około 725 wiorst; 6. Rostowsko-Władykaukazka, około 700 wiorst. W ogólności sześć powyższych linij czyni 3.240 wiorst długości. Daléj idzie 18 linij dróg handlowych i przemysłowych, ogólnéj długości od 3 do 4.000, a mianowicie: 1. Z Kiszeniewa do Jass; 2. Z Konotopa lub Romna do Połtawy, Charkowa lub Krzemińczuga; 3. Z Mikołajewa do kolei Bałcko-Krzemieńczuckiéj; 4. Z Elizabetgrodu do Fastowa pod Kijowem; 5. Z Morszańska do Syzrania nad Wołgą; 3. Z Syzrania do Samary; 7. Z Buzułuka do Orenburga; 8. Ze Skopina do Tuły; 9. Z Tuły na Kaługę do Wiazmy; 10. Z Jelca do Tuły; 11. Z Jarosławia lub Rybińska do Wołogdy; 12. Od pewnego punktu drogi Azowskiéj do zakładu Juza; 13. Droga uralska; 14. Z Dynaburga do Szawel, celem połączenia kolei Warszawsko-Petersburgskiéj i Dynaburgsko Witebskiéj z Libawską; 15. Z Gruszówki do Kałacza; 16. Od Eltońskiego jeziora do Wołgi; 17. Z Liwien do kolei Orłowsko-Jeleckiéj; 18. Od drogi Azowskiéj do Woronezkiéj. W ogóle wiorst 3.643.

— *Odbyt koni ruskich za granicą. Goniec Urz.* pisze: Administracja stadnin rządowych, pragnąc miéć wiadomość o ilości ruskich koni wyprowadzanych za granicę, udała się do ministerstwa skarbu o dostarczenie téj wiadomości. Obecnie minister skarbu zawiadomił kierującego wydziałem stadnin rządowych, że w roku zeszłym 1869 ilość wyprowadzonych za granicę koni wynosi 19.875 głów, więcéj jak w roku 1868 o 8.450. Z powyższéj ilości koni przez granice lądowe Cesarstwa wyprowadzono: do Prus 2.065, Austrji 5.728, Mołdawji i Wołoszczyzny 11.234, Turcji 216, Persji 81, Chin 160, razem 19.484 koni. Przez komory portowe nadbaltyckie wyprowadzono 12, a morza Czarnego 379, razem 391 koni. W ogóle wyprowadzono przez komory pograniczne: portowe 391, lądowe 19.484, razem 19.875. Licząc wartość jednego konia na 100 rubli, wypadnie 1.987.500 r.

— *Bank anglo-austrjacki.* Bilans anglo-austrjacki banku za rok ubiegły 1869 przedstawia zysku 8.815.416 fl. Odtrąciwszy z tego podatek, koszta administracji i inne wydatki, pozostaje 7.192.615 fl. czystego zysku od kapitału 12 miljonów fl. akcij w austr. wal. czyli 54 pct. Po odtrąceniu jeszcze 10% na fundusz rezerwowy i po odtrąceniu tantiemy, wypadnie jeszcze fl. 44,28 czystéj dywidendy na każdą ze 120.000 wypuszczonych akcij. Nie doliczono tu jeszcze pozostałości zysków z poprzedniego roku (1868), inaczéj bowiem powyższa dywidenda podniosłaby się na akcji około o 12 krajc. Zysk 1868 roku wynosił 7.568.552 fl., a pozostałość rzeczona 375.938 fl.

— *Wiedeński bank zjednoczenia*, o kapitale 4 milj. za rok 1869 miał zysku 843.756 fl. czyli 21%; z tego 200.000 po 4 fl. od akcij odchodzi na wypłatę kuponu styczniowego; pozostaje zatém 643.756 fl. na wypłatę dywidendy, zapewne około 12½ fl.

OGŁOSZENIA.

KURSA GIEŁDY.

dnia 26 kwietnia 1870 roku.

	Stopa %	RÓWNIA (pari)	Żądano	Płacono	Stosunek do równi na 100
		Ruble			
1. Papiery publiczne.					
a) Rządowe.					
Obligi Skarbowe (r. 100. 150 500).	4	100	.	89,83	$89\frac{9}{10}$
Polskie. Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup.	4	75	.	116,50	$155\frac{1}{3}$
Polskie. Cert. ban. na obl. cz. *A* (z. 300) z k.	5	45	.	58,25	$129\frac{4}{9}$
Polskie. „ „ „ *B* (z. 200)	0	30	.	.	.
	5	30	.	38,33	$127\frac{7}{9}$
Polskie. Dow. Kom. Cen. Lik. (róż. sumy)	0	100	40	.	.
Listy likw. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	76,89	76,55	$76\frac{1}{2}$
kupon..........	.	.	.	$1,61\frac{1}{9}$	.
Ruskie. 5-ta pożyczka (500)..........	5	100	.	86	86
Ruskie. Pożyczka premjowa z 1864 r. .	5	100	152,25	.	.
Ruskie. „ „ z 1866 r. ..	5	.	150,75	.	.
Ruskie. Metaliki (300) lutowe........	4	100	.	101,17	$101\frac{1}{6}$
Ruskie. Metaliki (300) sierpniowe.....	4	100	.	101,33	$101\frac{1}{3}$
Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)	5	100	90,50	.	.
b) Towarzystw i Spółek.					
Listy Zast. (30, 75. 150. 750. 3000	4	100	94,30	93,37	$93\frac{23}{30}$
Polskie. „ „ „ ser. 2	4	100	94,30	93,97	$93\frac{29}{30}$
Polskie. kupon..........	.	.	.	$1,36\frac{2}{3}$	.
Polskie. Listy zastawne nowe z r. 1869....	.	100	95	94,60	$94\frac{3}{5}$
Polskie. kupon.....	.	.	.	$1,70\frac{5}{6}$	.
Polskie. Obligi Tow. Kred. Ziemskiego...	5,475	100	.	100,50	$100\frac{1}{2}$
Polskie. Akcje Dr. Żel. W-W. (100).....	diw.	60	69,35	68,59	$114\frac{1}{3}$
Polskie. „ „ W-B. (100. 150).	4	100	.	72	72
Polskie. „ „ Teresp. (100)...	5	100	.	114	114
Polskie. Obligacje „ „ ...	5	100	.	107	107
Polskie. Akcje „ Łodzk. (100)...	5	100	.	106	106
Rus. Ruskie listy zastawne............	5	100	110,50	110	110
Rus. Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)....	5	125	.	148	$118\frac{2}{5}$
Rus. Obligacje „ „	$4\frac{1}{2}$	100	.	.	.
2. Wexle.					
Berlin......(Tal. 100) 2 mies.	.	92,857	$121,12\frac{1}{2}$	$120,97\frac{1}{2}$	$130\frac{1}{3}$
Gdańsk..... (100) „	.	92,857	$120,97\frac{1}{2}$	$120,82\frac{1}{2}$	130
Hamburg...(M. B. 300) „	.	140,855	184,20	.	.
Londyn..... (Ł. 1) 3 „	.	6,304	.	8,29	$130\frac{1}{6}$
Paryż......(Fran. 300) 2 „	.	75,214	98,70	98,55	131
Wiedeń..... (Gul. 150) „	.	92,857	.	99,90	$107\frac{5}{9}$
Petersburg..(Rub. 100) 3 „	.	100	98,75	98,50	$98\frac{1}{2}$
3. Monety.					
Półimperjał..................	.	5,15	.	6,75	131
Napoleondor..................	.	5	.	.	.
Dukat holenderski............	.	3	.	3,85	$128\frac{1}{3}$
Rubel srebrny................	.	1	.	.	.
Talar pruski.................	.	0,92.857	.	.	.
Gulden austrjacki (papierowy)..	.	0,61.905	.	.	.

STOPA SKUPU:	Warsz.	Londyn	Paryż	Wied.	Berlin	Peter.	Amst.	Hamb.
bankowa:	6%	3	$2\frac{1}{2}$	5	5	5	5	5
giełdowa:	—	3	$2\frac{1}{2}$	5	4	$5\frac{3}{4}$	5	4

W drukarni Gazety Polskiéj.—Дозволено Цензурою.—Redaktor, Wiktor Somer.